

[Anne Grete Holmsgård]

der var måske et mindretal herinde; der ville turde sige nej, men jeg er helt sikker på, at der ikke er et flertal, for vi har prøvet det så mange gange før, og da har man ikke turdet. Det har så været på sager, hvor man kan sige, at følgerne måske ikke er helt så katastrofale, men hvor de dog er vigtige: Overgård, Holte Midtpunkt, IBM osv. Man har låst sig selv fast på, at man ikke kan handle.

Produktionen er ikke gået i gang endnu, det ved jeg godt, men det skyldes jo ikke myndighedernes indsats. Det skyldes jo ikke, at det offentlige var på pletten her. Det skyldes tværtimod, at der faktisk eksisterede en håndfuld mennesker, som var meget engagerede i det her problem, og som var bekymrede ikke blot for, hvad den pågældende produktion kunne føre til af økologiske problemer, men også for det præcedens, det vil have for kommende godkendelser, og de angede. Men hvis en række privatpersoner altså ikke havde anket, så var produktionen simpelt hen gået i gang. Og så kan det da godt være, at eftertiden vil vise, at det ikke skabte problemer, men det ved vi faktisk ikke. Vi har jo ikke engang de undersøgelser, som kan give os en vis sikkerhed for, at det ikke giver nogen problemer.

Specielt i denne slags sager, hvor vi er ude i nogle kvalitativt nye områder, nogle kvalitativt nye problemer, synes jeg, det er endnu mere nødvendigt, at vi har en ordentlig offentlig indsigt. Det er i forvejen nødvendigt på alle mulige andre felter af miljøområdet, men det er da endnu mere nødvendigt, at vi har den her, og her har vi den så alligevel ikke. Jeg synes i høj grad, der er problemer med det. Jeg tror på, at nogle af problemerne kan løses, men det er vel lige så klart, at en lang række af problemerne har vi overhovedet ikke overskuet, og dem *kan* vi ikke overskue.

Jeg er da glad for, at det er miljøministeren, der skal svare på denne forespørgsel, for det tror jeg trods alt der kommer et bedre resultat ud af, end hvis det havde været så mange andre ministre, men jeg kan godt blive lidt bekymret, for jeg har siddet og hørt efter, hvad miljøministeren sagde heroppe, og i meget af det, han sagde, kom han faktisk med en meget teknologioptimistisk vurdering.

Bla.a. sagde miljøministeren: verdens sultproblemer kan mindskes, hvis man ved hjælp

af gensplejsning kan fremstille billige madvarer med høj ernæringsmæssig kvalitet. Det kunne de måske nok, men det kunne de faktisk også godt i dag. Det er jo ikke, fordi vi producerer for få fødevarer. Det er jo, fordi der er nogle magtforhold, som gør det umuligt at løse disse problemer, medmindre man ændrer de magtforhold. Jeg har meget svært ved at se logikken i eller tro på, at det, at vi begynder at satse på gensplejsning i produktionen, skulle ændre disse magtforhold til fordel for den svagere part – hvad enten vi med den svagere part betegner de folk, der bor i u-landene, eller det er vores økologiske system, som efterhånden mere og mere bliver gjort til et vedhæng til mennesker, til noget, man kan bruge.

Vi kender det allerede fra miljødebatten. Luften, det er noget, man kan smide tungmetaller ud i og håbe på, at de fortyndes. Det gør de også. Vandet betragter vi til dels på samme måde. Ikke desto mindre er der så småt kommet en debat på dette område, og vi er begyndt at blive mere kritiske over for den holdning. Men lige pludselig kan vi se det hele væltet, hvis vi bare uden videre siger ja til at anvende disse gensplejningsteknologier i produktionen. Jeg kan da også godt se nogle problemer, der kunne løses, men jeg kan ikke se det for så vidt angår de to virksomheder, der allerede er givet godkendelse til. Her kan jeg kun se ét argument: at fastholde verdensmarkedsandelene, for det er jo ikke et nyt produkt, man producerer, hverken på Novo eller på Nordisk Gentofte. Det er stadig væk de samme ting, men der er penge at tjene på det for de to virksomheder, og der er så store økonomiske interesser forbundet med det, at jeg er meget bange for, at det offentlige og offentligheden og det økologiske system bliver bet, hvis det ikke bliver en utrolig håndfast lovgivning, der kommer ud af det her.

Vi vil gerne støtte den dagsorden, som er foreslået. Vi er ikke medforslagsstillere til den, og den vigtigste årsag til, at vi ikke er det, er, at vi ikke helt så ukritisk vil tage miljøministerens redegørelse til efterretning. Men vi ønsker også lovgivning på dette område, og jeg vil gerne gøre det klart med det samme, at med lovgivning mener vi noget, der er betydelig mere vidtgående end det, der ligger i gensplejningsbetænkningen. Den lovgivning, der foreslås dér, er simpelt hen